

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 885. Qualis sit obligatio voti indeterminatè concepti quoad tempus quantitatem, individuitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

sum est, constat ex lumine naturæ, multò clarior ex eodem constat, fidem datam Deo obligare ad servandam illam; cum etiam talis fidelitas respectu Dei sit vera religio, quæ colitur Deus, Castrop. l. c.

2. Resp. Ad secundum primo: Obligatio hic commensuratur intentioni voventis, ita ut is neque aliud vel majus minusve; neque alio tempore, loco, modove, quam quo is intendit, præstare teneatur; eò quòd, cum votum sit lex privata de re aut actione præstanda, quam sibi ipsi quis imponit, non minus commensuranda ejus obligatio propriæ voluntati voventis quam obligatio legis publicæ intentioni & voluntati legislatoris, unde, etiam obligatio voti ex genere suo gravis sit, quippe grave est Deo fidelitatem præstare & cultum debitum exhibere, ut sentiunt omnes, posse tamen ex sola intentione voventis obligationem non nisi ad culpam venialem limitari, inferunt Suar. l. c. l. 4. de voto. c. 4. n. 7. Sanch. l. 1. de sponsal. d. 9. n. 6. quos citat & sequitur Castrop. l. c. p. 11. n. 4. contra Vasq. 1. 2. d. 158. c. 4. n. 34. Sotum. de just. q. 2. a. 1. in corp. Pont. l. 12. de sponsal. c. 2. n. 12. His non obstantibus, quòd obligatio promissionis Deo factæ sit ex lege divina & naturali. Nam cum sit ex ea non nisi dependenter à voluntate promittentis & hæc non sit nisi ad culpam venialem lex divina non obligabit nisi ad eam solam. Cujus contrarium est in juramento, quòd, quia consistit in adducendo Deum in testem rei assertæ, non suscipit magis & minus, ejus obligatio ex voluntate jurantis limitari nequit. Neque etiam, quòd in sponsalibus, professione religionis, voto castitatis emissio in susceptione ordinum non possit promittens velle se leviter tantum obligare, quia id in illis contractibus est speciale; cum hæc voluntas sit contra naturam & solemnitatem similibus contractuum, secus autem sit quando res promissa non exigit hanc gravem obligationem. Neque etiam quòd in materia levi nequeat quis se velle obligare graviter, quia Deus talem voluntatem utpote perfectioni spirituali non conducentem, sed potius salutis periculum inducentem, & versantem circa materiam gravis obligationis incapacem non acceptat. ita Sanch. l. 4. sum. c. 12. n. 6. Suar. l. c. n. 6. Castrop. l. c. n. 5. De cætero ex levitate materiæ posse votum obligare leviter sentiunt Suar. l. 5. de voto. c. 4. n. 5. Nav. in sum. c. 12. n. 40. Valent. 2. 2. d. 6. q. 6. p. 4. q. 2. Laym. l. 4. tr. 4. c. 3. n. 2. Azor. p. 1. l. 11. c. 15. q. 4. Less. l. 2. c. 40. du. 9. Sanch. l. 4. sum. c. 12. n. 5. Castrop. l. c. n. 6. cum communi. Siquidem hæc obligatio fidelitatis suscipit magis & minus pro materiæ gravitate, uti etiam commune in omnibus præceptis est obligationem ex suo genere gravem fieri levem seu venialem ex levitate materiæ. His iterum non obstante, quòd, etsi materia levis, si tamen juramento confirmetur sit gravissima. Nam id ex inde est, quòd mendacium seu falso assertum tribuatur Deo, quantum est ex parte jurantis, ac æquè repugnat infallibili veritati sive grave, sive leve sit; non autem non præstando promissum Deo tribuatur quid repugnans ejus bonitati aut veritati, ita Castrop. l. c. Porro parvitas materiæ in votis inde desumenda est, unde desumi solet in reliquis præceptis, de quo videndi Theologi morales & in specie Castrop. l. c. n. 7.

3. Resp. Ad secundum Secundò: Votum de re aliàs non præcepta solam obligationem fidelitatis inducit, & non simul obligationem illius virtutis, ad quam pertinet materia promissa, etsi

ad eam speciali affectu feratur voventis, Castrop. l. c. num. 8. citans Suar. l. 4. sum. c. 3. num. 11. contra Sanch. l. 4. de voto. c. 11. num. 6. & Valent. l. c. q. 1. voventis enim, quamvis speciali affectu feratur in dictam materiam, non potest illius habendæ obligationem aliam sibi imponere, quam quatenus eam Deo promittit; ex hac autem ratione solum nascitur obligatio servandæ fidei absque speciali obligatione ad materiam, utpote quæ accidentaliter respicitur, ita Castrop. l. c. inde cum Cajetano Sanch. & Suar. colligens transgressiones votorum omnium esse ejusdem speciei infimæ, quia eorum malitia tota consistit in non servatis promissis, quorum diversitas materialiter se habet ad transgressiones votorum,

4. Resp. Ad secundum Tertio: Votum de vitandis actibus solum externis editum à nolente se obligare ad actus internos vitandos, non videtur obligationem inducere, quia est de re impossibili; cum actus externi prohiberi nequeant, nisi simul prohibeantur interni illis directè correspondentes, quia sine illis esse non possunt. V. g. fornicatio sine voluntate fornicandi, promitti non possunt, quin & interni promittantur adeoque nec dari obligatio vitandi externos, quin detur obligatio vitandi internos, à quibus essentialiter dependent. Secus est de actibus internis non conjunctis necessariò cum externis, qualis, quia v. g. est delectatio morosa de fornicatione, promitti seu voveri potest vitanda fornicatio, absque eo, quòd promittatur vitanda dicta delectatio & sic non obligatur vi talis voti ad illam vitandam ita ferè Castrop. l. c. n. 10. cum Sanch. l. 4. sum. c. 11. num. 12. & Vasq. 1. 2. d. 112. c. 2. n. 9.

Quest. 885. Qualis sit obligatio voti indeterminate concepti quò ad tempus, quantitatem, qualitatem vel indivisibilitatem.

1. Resp. Ad primum: Votum dupliciter esse potest indeterminatum quò ad tempus, dum nimirum non exprimitur, quo tempore executioni dandum, aut quam diu durare debeat. Quòd attinet ad primum: Dum tempus, intra quòd votum executioni dandum determinatum quidem est v. g. annus pro ingressu in religionem, mensis pro danda elemosyna, patiatur tamen adhuc suam latitudinem, & sic indeterminatum quò parte hujus temporis implendum; dubium non est, votum pro nulla determinata parte istius temporis obligare ad sui executionem, sed posse per se loquendo impleri quacunque die intra illud. Nihilominus tamen si quis praveat se impediendum ab ejus executione postrema temporis hujus parte, tenetur prævenire illum terminum v. g. dum quis vovit die aliquo certo audire sacrum & praveat post horam octavam se impediendum ab eo audiendo, tenetur illud audire ante octavam, non secus ac contingit in impletione aliorum præceptorum Ecclesiasticorum, qua non prævenit quis tempus obligationi designatum, quòd est totus v. g. annus, totum tempus matutinum, quò missæ celebrantur, sed tempus ineptum obligationis executioni ita Castrop. l. c. p. 13. num. 3. citatis Sanch. l. 4. de voto. c. 14. num. 18. Laym. l. 4. tr. 4. c. 3. num. 5. Suar. l. 4. de voto. c. 12. n. 7, non tamen tenetur totum tempus designatum præ-

prævenire seu anticipare aut etiam posticipare. V.g. qui vovit jejunium pro die veneris, & deinde prævidet se illa die non posse jejunare, non tenetur jejunare die jovis aut Sabbathi, quia cum mensura obligationis voti sit intentio voventis, & hæc solum sit pro tempore signato, pro alio tempore non est astruenda. Suar. l. c. à num. 5. Bonac. Tom. 2. d. 4. q. 2. p. 6. §. 1. num. 13. Castrop. l. c. num. 2. Quod si votum editum sine ulla temporis determinatione, statim obligat & impleri debet, cum primum spectatis circumstantiis impleri potest. Ita cum communi & certa Sylv. v. votum. 2. q. 2. §. 1. Azor. l. c. c. 15. q. 10. Bonac. l. c. p. 5. §. 1. in princ. Sanch. l. 4. in Decal. c. 14. num. 5. Suar. l. c. n. 6. Castrop. l. c. num. 4. Laym. l. c. Pirh. h. t. num. 8. juxta illud Deuter. c. 23. v. 21. Cum votum voventis domino Deo tuo, non tardabis reddere, & si tardaveris, reputabitur tibi in peccatum; ex ea etiam ratione, quod obligatio nascitur ex promissione hominis & acceptatione Dei. Is autem eam acceptat mox à facta promissione, ita tamen, ut particulæ: *Quam primum, statim*, quod ad executionem accipi debeant cum aliquo temperamento & spatio temporis juxta arbitrium prudentis considerantis circumstantias rei promissæ & conditionem voventis. Arg. l. 105. ff. de solar. l. 41. §. quoties. ff. de V. O. & §. omnis stipulatio. Just. eod. junctâ Gl. v. confestim. atque ita creditur cum tali temperamento voluisse voventem obligare; His tamen non obstantibus ex juxta causâ differri potest executio pro ut constat ex c. non est. h. t. inter quas causas numeratur à Sanch. l. 4. mor. c. 14. num. 8. Castrop. l. c. Bonac. l. c. p. 5. n. 2. Pirh. h. t. num. 9. Si spes sit fore, ut postmodum votum melius, quietius, majore cum devotione impleatur, v. g. si vovens ad religionis labores & austeritates perferendas necdum satis idoneus, sperat se idoneum fore post aliquod tempus, vel si differat ad acquirendam majorem in studiis eruditionem, unde evadat religioni utilior, quia hoc ipsum videtur cedere ad majorem Dei honorem. Vel si parentes ægrè ferant ingressum in religionem. ita Castrop. l. c. nisi tamen probabile sit periculum ex tali dilatione secuturi impedimenti perpetui, aut valde diuturni. Si verò impedimentum reddens executionem valde difficilem, idque sit temporale, differri debet executio, donec commodius & quietius ea fieri possit. Vel si impedimentum sit perpetuum, votum redimendum seu commutandum, vel in eo dispensandum est. Pirh. n. 10. In eo verò, quando dilatio executionis constituat peccatum mortale, variè loquuntur AA. probabilius sentire videtur cum Sanch. l. 4. de voto. c. 14. num. 12. Castrop. cit. p. 13. n. 7. in votis religionis & perpetui servitii in Xenodochio dilationem post nactam opportunitatem explendi ea ad sex menses censendam esse continere culpam gravem; eò quod cedat in gravem diminutionem cultûs divini & propriæ utilitatis; secus esse de dilatione minore ob tanti operis, ac perpetui servitii exequendi difficultatem; in aliis verò votis, quorum dilatio non ita cedit in tam notabilem diminutionem cultûs divini, non nisi dilationem duorum vel trium annorum esse notabilem, præcindendo tamen à periculo oblivionis, vel nimium diuturnæ dilationis alteriusve impedimenti, cui periculo se exponere foret peccatum mortale. Quod attinet ad alterum, nimirum durationem obligationis ex voto, dum illud

R. P. Lewr. Jur. Can. Lib. III.

quod ad hoc determinatum non est, censetur ea perpetua. V.g. dum quis absolute vovit castitatem, vel jejunium singulis sextis feriis, censetur pro semper vovisse; secus, si vovisset jejunare nullo addito signo distributivo, tunc enim satisficeret uno jejunio. Castrop. loc. cit. p. 17. num. 22.

2. Resp. Ad secundum: Votum reale indeterminatè quò ad quantitatem & qualitatem rei promissæ editum, ex ea indeterminatione non vitatur, quia adhuc est de re honesta & possibili, nam etià illud exequi sub illa indeterminatione sit impossibile, obligat tamen ipsum votum tollere illam indifferentiam. Ita Abb. in c. ex parte. de censibus n. 5. Azor. p. 1. l. 11. c. 20. q. 2. Sanch. l. c. c. 13. à num. 3. Suar. Tom. 2. de relig. l. 4. de voto. c. 7. n. 15. Castrop. l. c. n. 23. obligat autem non nisi ad quantitatem minimam & qualitatem utilem præstandam, nisi ex recepta consuetudine aliisve circumstantiis contrarium colligatur. Abb. l. c. à num. 7. Azor. l. c. Suar. l. c. n. 18. Sanch. l. c. n. 8. & seq. Castrop. num. 24. Laym. l. c. c. 3. n. 3. aliique communi juxta cit. c. ex parte. & l. nummis. ff. de legat. 3. & Arg. reg. 30. de reg. juris in 6. in obscuris & dubiis minimum est sequendum. Ex ea etiam ratione, quod votum, dum de mente voventis determinatè non constat, strictè interpretandum, ita ut ad plus non obliget, quàm necessarium est ad verificationem rei promissæ, hæc autem æquè verificetur in minima parte sui utili. Sed neque contrarium deducitur ex L. Triticum. & l. qui insulam. ff. de V. O. junctâ Gl. in L. lato. ff. de legat. 1. v. possimus. Secundùm quas rei promissæ vel legatæ incertitudine stipulatio & legatum redduntur nulla. Nam præterquam quòd ex nullitate legati vel promissionis prophanæ non inferatur rectè ad causam piam (qualis est materia voti) utpote quæ ex æquitate canonica sustinetur, ut rectè probat Tiraquel. de privileg. caus. pia. privileg. 55. & determinanda relinquuntur arbitrio viri boni, ponderantis facultates promittentis aliasque circumstantias; his legibus civilibus opponi possunt alii ejusdem juris civilis textus. v. g. cu. l. nummis. Secundùm quam legatum indeterminatè non donandum secundùm majorem quantitatem, sed secundùm minorem, ne hæres nimium graviter utpote quem testator præsumitur quàm minimum gravare voluisse, satis probabile astruit Castrop. cit. num. 24. item L. cum post. §. gener. ff. de jure dotium. ubi dos generaliter nimis promissâ faciendâ dicitur prudentis viri arbitrio juxta facultates promittentis & mariti dignitatem; favor autem causæ piæ non est minor, quàm favor dotis. Ideo autem in L. Titia. §. 2. ff. de auro & arg. legat. dicitur ab hæredibus ejus, qui in æde sacra vovit vel legavit statuam, potius argenteam quàm auream deberi, quòd, cum in ea æde non extarent nisi statuæ aureæ & argenteæ, vel ex ipsâ circumstantia satis constet de mente legantis. Uti & ob eandem rationem legatum, vel promissum calicis factum Ecclesiæ, in qua nulli calices stannei vel cuprei extant, accipiendâ de calice argenteo, astruunt Abb. in c. ex parte de censibus. n. 5. & Sanch. apud Wiestn. h. t. n. 23.

3. Resp. Ad tertium: Votum factum indeterminatè quò ad individuacionem, dum v. g. quis ex duobus vel calicibus aut equis, quos habet, vovit unum,

N u n n 2

non

non obligatur ex iis præstare pretiosorem, sed sufficit dare, quem maluerit. Sanch. cit. l. 4. c. 13. n. 19. Molin. de f. & p. tr. 2. d. 270. n. 6. Castrop. l. c. n. 25. Bonac. Tom. 2. d. 4. q. 2. p. 6. n. 32. Arg. cit. c. ex parte & l. qui ex pluribus ff. de V. O. ubi id de promissione facta inter homines habetur. Quòd si verò cæteris individuis pereuntibus ante voti impletionem, remanet unicum probabilius videtur voventem adhuc obligari ad illud præstandum ut tenent Bonac. l. c. d. 404. 2. q. 6. n. 34. Castrop. cit. p. 12. n. 26. Wiestn. h. i. n. 30. ex ea ratione, quòd in tali voto nullum individuum sit determinatè promissum, sed quodlibet promissum sub disjunctione, cum faciat hunc sensum, dabo unum ex his individuis. VG. calicibus, quos habeo, sive dabo hunc vel illum, adeòque remanente uno calice, remanet tota materia sufficiens ad executionem voti & sic vovens tenetur votum implere; contrarium tamen tenentibus Molin. l. c. vers. quando res una. Sanch. l. c. eò quòd unum individuum non sit magis promissum, quàm alterum, cui tamen opponitur, quòd omnes æquè sint promissi sub disjunctione. Quòd si denique res determinata quidem promissa est, sed vovens ignorat, cui ex duabus Ecclesiis promissa, posse eam applicare uni, cui maluerit, sentit Sanch. l. c. n. 18, eò quòd, cum vovens, ex cuius voluntate tota dependet obligatio, nesciat, quàm ex illis ecclesiis determinaverit; non sit, unde ejus obligatio determinata censeatur, veriùs tamen censet Castrop. l. c. n. 27. voventem in hoc casu teneri rem dividere. Dum enim is cognoscit, se rem uni ex illis Ecclesiis determinatè promississe, ignorat autem cui, non tollitur, quòd minùs uni ex illis debita fuerit ea determinatione, quam is revocare non potest; recta ratio dictam divisionem pro qualitate dubii postulare videtur, ut vel sic meliore modo possibili ex parte sua contracto debito satisfaciatur, & ne aliàs, rem integrè donando uni Ecclesiæ, exponat se periculo rem tradendi uni, cui ea non debetur.

Quæst. 886. Votum conditionatum qualiter obliget.

1. **R**esp. Primò: Conditio de præsentem vel præterito obligationem voti non suspendit, si enim ea adfuerit aut adsit, statim confurgit obligatio, si autem non adsit vel non adfuit, votum redditur nullum, nullaque oritur obligatio. Sic neque conditio necessariò futura suspendit obligationem, cum habeatur pro impleta, quia impediri nequit. Azor. p. 1. l. 11. c. 15. q. 9. post. med. Sanch. l. 4. de voto. c. 23. n. 5. Castrop. l. c. p. 17. n. 1. sicut è contra conditio impossibilis votum reddit nullum, quia nunquam obligare potest. Secus, ac accidit in conditione impossibili adjecta matrimonio & ultimæ voluntati, utpote quæ ex dispositione juris habetur pro non adjecta, qualis dispositio nulla reperitur in votis. Sanch. n. 8. Castrop. l. c. conditio quoque turpis regulariter votum reddit nullum, quia est de re illicita, cum v.g. Eleemosyna, licet de se sit honesta, promissa tamen sub conditione turpi v.g. fornicationis, si ab ea actum turpem obtinuerit; mala est, quia actus ille turpis regulariter induit rationem finis, qui inficit promissionem eleemosynæ aliàs de se bonam. Ita Less. l. 2. c. 40. dub. 5. n. 36. Sanch. cit. 8. l. 4. c. 16. n. 17. Bonac. d. 4. q. 2. de votop. 2. concl. 2. Castrop. l. c. qui tamen tres postremi ideo

addunt: *ò regulariter*, quia censent, quòd, si solum ut pura conditio apponeretur, voti obligationem non impediret.

2. **R**esp. Secundò: Voto emisso sub conditione futura contingente honesta, ejus obligatio suspensa manet usque ad conditionem impletam, eà autem impletà votum obligat, ac si tunc esset emissum absolutè, quia delinit esse conditionatum. Quòd si verò appositæ sint plures conditiones copulativè, omnes impleri debent, priusquam votum obliget, fecus, si disjunctivè appositæ, siquidem ad verificationem propositionis copulativæ utriusque partis complementum requiritur; ad verificationem verò propositionis disjunctivæ, unius partis implementum sufficit. Quandonam autem conditio censeatur impleta specialiter in voto ingrediendi religionem sub consensu parentum, fusè examinat Castrop. l. c. n. 3. Porro an conditio impleri debeat in forma specifica, an sufficiat impleri æquivalenter; posterius (modò tamen per æquivalentiam illam obtineatur idem effectus intentus) citatis pluribus aliis tenent Sanch. l. c. c. 23. n. 27. contrarium sentit Castrop. l. c. n. 5. juxta commune & tritum illud; conditiones in forma specifica impleri debere per l. qui heredi. §. 1. & l. Marcius. ff. de condit. & demonstr. quia conditio induit formam; à qua regula licet excipiantur conditiones, quæ tanquam dispositiones & media assumuntur ad effectum intentum, ita ut necessarium non sit eas in forma specifica impleri, si æquè alià vià effectus obtinetur. Ut latè Menoch. de præsumpt. l. 4. præsumpt. 185. n. 6. id tamen ipsum ex juris dispositione habetur, quæ dispositio, cum in votis eorumque obligationibus non invenitur, idem dicendum non est de conditionibus illis adjectis, cum tota votorum obligatio non ex lege, ut in humanis contractibus, sed ex intentione voventis pendeat, eaque adstricta sit illi conditioni, non videtur sufficere, quòd altera illius loco substituitur, etsi finis intentus æquè, imò perfectius obtineatur; quòd pluribus exemplificat Castrop. l. c. quem vide. De cætero, si impletio conditionis dependet à voluntate voventis, non teneri illum exspectare conditionis eventum, sed posse eum reddere se inhabilem ad ponendum eam, assumendo statum incompatibilem cum ea, & sic declinare obligationem voti absque eo, quòd per hoc peccet; ut Sanch. l. c. c. 23. num. 40. & 41. Laym. l. 4. tr. 4. de voto. c. 6. q. 1. Suar. Tom. 2. de relig. l. 4. de voto. c. 17. n. 15. Castrop. l. c. num. 7. qui id verissimum dicit, quando conditio, sub qua votum obligat, nulla lega præcipitur v.g. qui vivit religionem, si luserit hoc anno, ante impletam hanc conditionem contrahendo matrimonium, quia hac nihil faciat contrarium voto, sed solum renuat conditionem suæ voluntati relictam, sub qua & non aliter obligari voluit. Secus est, si conditio pendeat à voluntate alterius; tunc enim ad eventum illius, obligandumque se tenetur non reddere impotentem sub peccato, ne aliàs frustra & inutiliter sub aliena voluntate videatur subisse obligationem, si possit eam pro libitu suo elidere & frustrare, ita Sanch. l. c. c. 23. n. 28. Bonac. cit. d. 4. q. 2. n. 5. Castrop. l. c. n. 6. Si tamen conditio ab aliena voluntate dependens sit lege prohibita, tenetur omnimodo eam impedire, uti è contra obligatus est vi voti eam non impedire, si lege prohibita non est; quia vovens sub conditione pendente ab aliena voluntate in ejus

voluntate